

Walentyna RADKIEWICZ
Akademia Nauk Pedagogicznych Ukrainy

Nella Grigoriewna Nyczkało w Ukraińskiej Akademii Nauk Pedagogicznych Ukrainy

Nella Grigoriewna Nyczkało at the Academy of Pedagogical
Sciences of Ukraine

Istotę rozwoju kulturowego ludzkości w dużej mierze wyznaczają osobistości działające w sferze naukowej. I chociaż w naszych czasach działalność naukowa przybrała masowy charakter, jednakże wśród naukowców nadal są osobowości wytyczające kierunek rozwoju w swoich dziedzinach nauki. Do takich osobowości zalicza się Nella Grigoriewna Nyczkało.

Dzisiaj N.G. Nyczkało jest doktorem nauk pedagogicznych, profesorem, akademikiem i sekretarzem Departamentu Kształcenia Zawodowego i Kształcenia Dorosłych Akademii Nauk Pedagogicznych Ukrainy. Zasłużony działacz nauki i techniki Ukrainy, członek zagraniczny PAO, członek rzeczywisty Akademii Nauk Pedagogicznych Ukrainy oraz Międzynarodowej Akademii Nauk Akmeologicznych, laureat międzynarodowej nagrody im. O.G. Nebolsina.

Jak wiadomo uczyńnym się nie rodzi, a droga do tytułów jest długa i niełatwa. N.G. Nyczkało zdobyła znakomite wykształcenie pedagogiczne, podejmując najpierw naukę w Werchniańskiej zawodowej szkole pedagogicznej w rejonie Donieckim, a potem kończąc filologię na znanym w Ukrainie Lwowskim Uniwersytecie imienia Iwana Franka. Była nauczycielem w wiejskich szkołach obwodu lwowskiego, zajmowała się edukacją w działalności Konsomołu i Partii, w latach 1976–1981 była asystentką pierwszego zastępcy Prezesa Rady Najwyższej Ukrainy.

Posiadając ogromne doświadczenie praktyczne, które zawsze było powiązane z działalnością pedagogiczną, aktywnym uczestnictwem w kształtowaniu polityki w dziedzinie oświaty, pracą naukowo-badawczą, Nella Grigoriewna podjęła prace bezpośrednio w instytucji naukowej. W czerwcu 1981 r. Pani profesor Nyczkało objęła stanowisko kierownika wydziału ds. kształcenia zawodowego w Instytucie Pedagogiki; w listopadzie 1993 r. została zastępcą dyrektora ds. nauki w Instytucie Kształcenia Pedagogicznego i Kształcenia Dorosłych Akademii Nauk Pedagogicznych Ukrainy, w 1997 r. została akademikiem – sekretarzem Departamentu Akademii Nauk Pedagogicznych Ukrainy.

Ludzie realizujący się w działalności naukowej mają wiele wspólnych cech, co jest uwarunkowane specyfiką procesu prac naukowo-badawczych, strukturą tych prac etc. Bez wątpienia każdy naukowiec musi mieć pewne cechy, bez których nie byłby w stanie wykonywać swej pracy. Zestaw tych cech to: intelekt, kreatywność, pracowitość, wysoka kultura, kompetencja oraz inne. Te wszystkie cechy w pełnym zakresie posiada Nella Grigoriewna Nyczkało. Ale nie tylko to sprawiło, że Pani profesor osiągnęła wybitne sukcesy w dziedzinie badań, została znany i cenionym działaczem naukowym i społecznym. Rozległa wiedza, wszechstronna znajomość przedmiotu badań, szerokie naukowe horyzonty, to nie tylko dar, to w głównej mierze wynik niewiarygodnej pracowitości. Swego czasu W.I. Wernadski powiedział, że myślący i pracujący człowiek – jest miarą wszystkiego. Wygląda na to, że zostało to powiedziane o ludziach takich jak N.G. Nyczkało.

Nella Grigoriewna jest czołowym naukowcem w dziedzinie kształcenia zawodowego. Pod jej kierownictwem została opracowana koncepcja rozwoju kształcenia zawodowego w Ukrainie oraz Państwowej Normy PTO. Z jej aktywnym udziałem opracowano również Państwowy Narodowy Program „Oświata” *Ukraina XXI wieku*, Narodową doktrynę rozwoju oświaty, Ustawę „O kształceniu zawodowym”. Jest członkiem Rady ds. kształcenia zawodowego przy Gabinetcie Ministrów Ukrainy. Można z pewnością stwierdzić że żaden ważny dokument w dziedzinie kształcenia zawodowego nie był opracowany bez udziału N.G. Nyczkało oraz jej współpracowników.

W ciągu swej naukowej i naukowo-pedagogicznej działalności Nella Grigoriewna napisała ponad 400 prac naukowych z problematyki teorii oraz historii pedagogiki, między innymi: *Transformacja kształcenia zawodowego w Ukrainie*, *Kształcenie zawodowe w Polsce i Ukrainie – na tle przemian* (współautorstwo F. Szlosek).

Najbardziej istotną cechą życia Pani profesor jest zdolność do niestandardowego, innowacyjnego myślenia, co sprawia, że jej działalności naukowa na każdym etapie jest nowoczesna, aktualna i zarazem przyszłościowa.

Nella Grigoriewna jest aktywnym rzecznikiem idei ustawicznego kształcenia zawodowego. Jest to światowa tendencja rozwoju kształcenia, ale pozostająca na razie na etapie pomysłu. Zdając sobie sprawę jak ogromne znaczenie ma ta kwestia dla rozwoju kształcenia zawodowego dorosłych, Pani Profesor zajęła się jej badaniem. Po raz pierwszy zbadano historyczno-pedagogiczny oraz filozoficzny aspekty tego zagadnienia. Zostały naświetlone stan oraz perspektywy przygotowywania wykwalifikowanej kadry robotniczej w warunkach współczesnego rynku pracy. W wyniku tego fundamentalnego studium powstała i została wydana w 2008 r. monografia *Transformacja kształcenia zawodowego w Ukrainie*. Jest to swego rodzaju podsumowanie stworzonej przez autorkę metodologii pedagogiki kształcenia zawodowego. Tutaj kształcenie zawodowe jest badane w międzynarodowym kontekście, w warunkach integracji europejskiej oraz zmian społeczno-gospodarczych zachodzących w Ukrainie. Te prace można uważać za swego rodzaju podręcznik dla każdego, kogo dotyczy kształcenie zawodowe, zwłaszcza dla naukowców, menedżerów oświaty różnego szczebla, pedagogów szkół zawodowych.

Prace Pani profesor Nelli Nyczkało są znane w wielu krajach na całym świecie.

Nella Nyczkało jest inicjatorem, organizatorem, redaktorem naukowym oraz autorem rozdziałów encyklopedii „Kształcenie zawodowe Ukrainy: XX wiek”. Pani profesor jest również członkiem kolegium redakcyjnego oraz autorem wielu fundamentalnych pojęć „Encyklopedii oświaty” (2008 r).

Nella Grigoriewna Nyczkało jest redaktorem naczelnym czasopism „Kształcenie zawodowe”, „Pedagogika i psychologia kształcenia zawodowego”, członkiem kolegiów redakcyjnych wielu naukowo-metodycznych wydań.

N.G. Nyczkało była promotorem 24 prac habilitacyjnych oraz 73 prac doktorskich. Główne kierunki tych prac układają się w system tworzenia metodologicznych, dydaktycznych, menedżerskich oraz metodycznych podstaw kształcenia zawodowego.

Problemy badane przez dysertantów nie były przypadkowe, lecz zostały wybrane przez ich promotora. To ona pomogła swoim studentom wybrać tematy najbardziej aktualne i potrzebne dla rozwoju pedagogicznej nauki i praktyki. Niektórzy z jej podopiecznych zajęli godne miejsca w naukowym świecie.

Za najbardziej ogólną ocenę naukowca uważa się stopień jego użyteczności dla społeczeństwa. Liczne nagrody świadczą o tym, że społeczeństwo wysoko oceniło wkład Nelli Grigoriewny Nyczkało, która została odznaczona wieloma orderami, medalami i odznakami, między innymi Orderem Księżny Olgi oraz Medalem Księżny Aleksandry Ogińskiej (Rzeczpospolita Polska).

Ale największą i najważniejszą nagrodą jest dla Nelli Grigoriewny miłość i szacunek kolegów pedagogów i jej wychowanków, których stale doświadcza w ciągu swojej ponad 50-letniej drogi zawodowej.

Dane korespondencyjne autorki:
dr Walentyna RADKIEWICZ
Akademia Nauk Pedagogicznych Ukrainy